

فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی
جمهوری اسلامی ایران

کمیته پزشکی جستجو و نجات

آیین نامه بخش جستجو و نجات استان ها

تهیه و تدوین بهار ۱۳۹۸

فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه بخش جستجو و نجات استان ها

بخش جستجو و نجات

بخش جستجو و نجات با توجه به مسئولیت و جایگاه ویژه خود در ارتقاء ایمنی و سلامت کوهنوردان، موظف و متعهد به برنامه ریزی دقیق در حوزه های ایمنی، آموزش و جستجو و نجات و پیشگیری از حوادث کوهستان و دستیابی به اهداف تعیین شده می باشد.

ماده ۱ تعریف

بر اساس ماده ۳ بند ۱۲ اساسنامه فدراسیون کوهنوردی، بخش جستجو و نجات به طور رسمی در هیات کوهنوردی استان تاسیس می شود که از این پس به اختصار بخش نامیده می شود.

تاریخچه بخش :

فعالیت های بخش جستجو و نجات با رویکرد آموزشی و با برقراری تفاهم نامه های مختلف با دیگر ارگان های امدادی آغاز به کار نمود.

در سال ۱۳۸۷ ستادهای اطلاع رسانی با رویکرد ایمنی و پیشگیری از حوادث کوهنوردی در برخی استانها تشکیل گردید. رویکرد این ستادها آموزش و ایمنی در کوههای پر رفت و آمد بود که از جمله فعالیت های آن می توان به ارائه بروشورهای آموزشی در ورودی های کوههای شمال تهران و دیگر استانها اشاره نمود، که بازخوردهای آن در کاهش حوادث کوهستان بسیار مشهود بود و این امر محقق نمی شد مگر با تلاش همکاران کمیته هیات های کوهنوردی، گروهها و باشگاهها که همگی زیر نظر فدراسیون انجام گردید.

در سال ۹۸ با پیشنهاد اعضای بخش آیین نامه بخش تغییر داده که می بایست کلیه هیات ها نسبت به انجام دستورالعمل های ذکر شده اقدامات لازم را بعمل آورند. موارد به شرح ذیل می باشد:

ماده ۲ محل بخش

آدرس دائمی بخش " ایران، استان - محل

بخش ایمنی جستجو و نجات خواهد بود و محل تشکیل جلسه توسط رئیس بخش یا دبیر تعیین خواهد شد.

ماده ۳ اهداف تشکیل بخش

۱. ارائه استانداردهای لازم درخصوص روش‌ها و تکنیکها و امکانات فنی ایمنی در هر نوع فعالیت کوهنوردی و آموزشی
 ۲. ارائه دستورالعمل‌های لازم جهت رعایت موارد ایمنی در هر نوع فعالیت کوهنوردی با همکاری سایر کمیته‌ها
 ۳. تشکیل و ساماندهی فعالیت‌های کمیته‌ها در شهرستانهای تابعه جهت ارتقاء صعودهای ایمن و پیشگیری از حوادث
 ۴. برگزاری دوره‌های آموزش عمومی و تخصصی در زمینه ایمنی، جستجو و نجات برای همه سطوح کوهنوردی
 ۵. تبادل اطلاعات و تجربیات با سازمان‌های فعال امداد و نجات
 ۶. تدوین آیین‌نامه و مقررات برای توسعه ایمنی در دوره‌های آموزشی
 ۷. تعامل با کمیسیون بررسی حوادث کوهستان و کمیته انضباطی فدراسیون و سایر کمیته‌ها و سایر نهادها
 ۸. ارائه گزارش کارشناسی و بررسی حوادث کوهستان همراه با مستندات به فدراسیون
- نبره:** گزارش حوادث می‌بایست بر اساس فرمت ارسالی از طرف بخش باشد.
۹. تشکیل کمیسیون ایمنی و پیشگیری از حوادث در ستاد بحران استانداری یا فرمانداری منطقه
 ۱۰. تشکیل بخش تجهیز پناهگاه‌ها و جانپناه‌ها و نصب باکسهای امداد و نجات در مسیر کوههای پرتردد

ماده ۴ ارکان بخش:

- بخش جستجو و نجات در جهت دستیابی به اهداف و پیشگیری از حوادث، از قسمت‌های مختلف تشکیل گردیده که هر بخش دارای دستورالعمل و آیین‌نامه خاص خود می‌باشد. بخشهای کمیته پزشکی و جستجو و نجات عبارت است از:
۱. رئیس بخش، دبیر، ستاد اطلاع‌رسانی و پیشگیری از حوادث، آموزش، ایمنی، مالی، تجهیزات امداد و نجات، روابط عمومی، مشاور فنی در رشته‌های (سنگ‌نوردی و صعودهای ورزشی، دره‌نوردی، غارنوردی)
 ۲. تعداد اعضای بخش می‌تواند بر حسب نیاز و تشخیص رئیس بخش تغییر نماید.

ماده ۵ انتخاب رئیس و اعضای بخش

رئیس هیات کوهنوردی و صعودهای ورزشی استان فردی با صلاحیت را که در زمینه ورزش کوهنوردی، ایمنی و جستجو و نجات تبحر داشته و فعالیت می‌نماید را به عنوان رئیس بخش منصوب و رئیس بخش افرادی را به عنوان اعضای بخش به هیات کوهنوردی استان معرفی و پس از تبادل نظر و هماهنگی و صدور احکام مشغول به کار می‌شوند.

ماده ۶ اهم وظایف اعضای بخش

۱. ارائه راهکارهای مطابق با سیاستهای ورزشی هیات استان
۲. تهیه تقویم فعالیت کمیته و ارائه به رئیس هیات استان
۳. مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی جهت پیشبرد اهداف هیات استان
۴. پیگیری و تدوین مصوبات و ابلاغ به هیات استان که توسط فدراسیون تایید و تصویب گردیده است.
۵. بررسی و تنظیم آیین‌نامه‌های داخلی بخشهای تابعه بر اساس نیازهای منطقه و ارائه گزارش آن به فدراسیون
۶. انعقاد تفاهم‌نامه با هلال احمر استان و شهرستان
۷. تشکیل کمیسیون ایمنی و پیشگیری از حوادث کوهستان

ماده ۷ شرح وظایف رئیس بخش :

۱. تعیین و معرفی اعضاء و بخشهای کمیته به رئیس هیات استان
۲. ارائه تقویم و برنامه اجرایی و تلاش در جهت تحقق و تصویب آن
۳. تدوین مقررات و آیین نامه با رعایت و اجرای آن مطابق با اهداف مندرج در ماده ۳ این آیین نامه با اطلاع و اعلام نظر نهایی رئیس هیات کوهنوردی استان
۴. تلاش در جهت تحقق مصوبات و دعوت از اشخاص حقیقی و حقوقی ذیصلاح و صاحب نظر برای شرکت در جلسات و پیشبرد ماده ۳
۵. جمع آوری اطلاعات و ارائه طرح های جدید، خلق و نوآوری جهت ارتقاء و ایمن سازی و پیشگیری از حوادث
۶. تشکیل جلسات برای پیشبرد اهداف و مشاوره با دیگر کمیته ها و ارائه گزارش به رئیس هیات استان
۷. هماهنگی در جهت امداد رسانی از طریق ارگانها و سازمانهای مربوطه برای امداد رسانی و نجات مصدومین در کوهستان ورزشهای کوهنوردی
۸. رئیس می تواند بخشی از وظایف خود را به صورت مکتوب به دبیر تفویض نماید.
۹. تشکیل کمیسیون ایمنی و پیشگیری از حوادث و انعقاد تفاهم با سایر ارگانهای امداد و نجات استان
۱۰. بررسی حوادث کوهستان و ارائه گزارش به فدراسیون بر اساس فرمهای مشخص شده که به پیوست می باشد.

ماده ۸ دبیر بخش

۱. مسئول نظارت و مشاوره بر تمامی واحدهای تابعه
۲. اخذ و ارائه گزارشهای عملکرد جاری بخش
۳. مکاتبات لازم جهت ارتباط با دیگر بخشهای کمیته
۴. تشکیل و پیگیری طرح جامع ایمنی، جستجو، امداد و نجات

ماده ۹ شرح وظایف مسئولین بخش های تابعه

۱. مسئول هر بخش توسط رئیس کمیته به رئیس هیات استان پیشنهاد و پس از تایید، منصوب و صدور احکام مربوطه از طرف رئیس هیات صادر می شود.
۲. پیگیری و کوشش در اجرای مفاد مندرج در ماده ۳ این آیین نامه
۳. هر یک از مسئولان بخشها می توانند در جهت پیشبرد اهداف با افراد صاحب نظر مشورت و طی جلسات، گزارش مربوطه را کتبا به دبیر یا رئیس کمیته اعلام نمایند.
۴. مسئولین هر بخش بر اساس وظایف تعیین شده در این آیین نامه موظف به تهیه و تدوین دستورالعملهای مربوطه به بخش خود و ارائه آن به رئیس یا دبیر کمیته می باشد.
۵. مسئولین هر بخش می توانند افرادی را به رئیس یا دبیر کمیته جهت همکاری در بخش خود معرفی نمایند.
۶. ایجاد گروه ارتباطی در شبکه های اجتماعی جهت مشاوره و تسریع در اقدامات

ماده ۱۰ بخش آموزش

۱. فعال سازی بخش آموزش کمیته، جستجو و نجات استان و شهرستانهای تابعه در جهت ترویج آموزش های جستجو و نجات
۲. پیش برد کلیه اهداف آموزشی با هدف شعار (هر کوه نورد یک امدادگر) و (هر باشگاه یک تیم امداد و نجات کوهستان)
۳. نظارت و همکاری در اجرای هرچه بهتر دوره های آموزشی جستجو و نجات استان مطابق با استانداردها و آیین نامه های فدراسیون
۴. همکاری مستمر و مستقیم با کمیته و جستجو نجات فدراسیون و ارائه گزارشهای مربوطه و اعلام هر گونه نظر و پیشنهاد در جهت بهبود و ارتقاء آموزش
۵. بررسی و تلاش در جهت حل شکایت و یا مشکلات مربوطه در بخش آموزش بخش جستجو و نجات
۶. تهیه فایل و آمار مربیان و مدرسان امداد و نجات استان
۷. بررسی و شناسایی مربیان استان و تشکیل جلسات فصلی در جهت اهداف آموزشی.
۸. همکاری و هماهنگی های لازم با کارگروه آموزش استان به منظور ایجاد هماهنگی های لازم در جهت اهداف کمیته پزشکی جستجو و نجات
۹. هماهنگی و ارتباط با بخشهای آموزش هلال احمر و آتش نشانی استان و برگزاری دوره های آموزشی یا هرگونه فعالیت آموزشی مرتبط با امداد و نجات کوهستان
۱۰. همکاری با برگزار کنندگان دوره های آموزشی در جهت انتخاب و ایجاد بستر مناسب (طبیعت و سالن) از جهت ایمنی و استاندارد های موجود آموزشی (شرایط استاندارد سالنهای آموزشی به پیوست می باشد).

استانداردهای سالن آموزش جهت دوره های نجات فنی

۱. حداقل فضای آموزشی ۱۰۰ متر به بالا باید باشد.
۲. حداقل ارتفاع سالن ۸ متر به بالا باید باشد
۳. نور سالن به مقدار کافی باشد
۴. سقف سالن قابلیت نصب کارگاه های معلق را داشته باشد.(ترجیحا از قلاب سقفی استفاده گردد)
۵. ایجاد محل کارگاه ری پی لی
۶. ایجاد محل کارگاه دی وی ایشن
۷. داشتن سکو و پلت فرم جهت عملیات نجات
۸. ایجاد کارگاه معلق جهت بالا کشی مصدوم
۹. ایجاد کارگاه عبور از گره
۱۰. ایجاد کارگاه طناب به طناب
۱۱. ایجاد کارگاه اید کلایمینگ جهت عبور ، تمرین و نجات
۱۲. نصب سیستم های قره قره مرکب و بالاکشی
۱۳. تشک جهت ایمنی در زیر کارگاهها
۱۴. حداقل مقاوت سازه ها و نقاط کارگاهی ۳۵۰ کیلوگرم در هر نقطه
۱۵. داشتن سالن آموزش جهت دروس تئوری
۱۶. اتاق اورژانس
۱۷. تهویه مناسب هوا
۱۸. در اضطراری جهت فرار در شرایط آتش سوزی - زنگ خطر و اعلان
۱۹. یک دستگاه بالا بر استاندارد به اندازه ارتفاع سالن
۲۰. ایجاد کارگاه تیروول

ماده ۱۱ بخش ایمنی و پیشگیری از حوادث

۱. نظارت و درخواست استاندارد سازی کلیه دوره های آموزشی کمیته ها
۲. تعیین استانداردهای لازم ابزارها و لوازم فنی مورد استفاده در ورزشهای مرتبط و منطبق بر ضوابط سازمان استاندارد کشور
۳. پیگیری، نظارت و تهیه گزارش از ایمن سازی مسیرهای کوهنوردی و صعودهای فنی
۴. برگزاری جلسات و گردهمایی های مرتبط با صعودهای ایمن در سطح استان
۵. تدوین قوانین اجرایی لازم جهت بالا بردن ایمنی صعودهای ورزشی در مسیرهای مختلف کوهنوردی بر اساس دوره های آموزشی بر هر برنامه کوهنوردی
۶. صدور اطلاعیه های مرتبط با هشدارهای ایمنی کوهستان
۷. تشکیل کمیسیون ایمنی در ستاد بحران استانداریها یا فرمانداریها با انعقاد تفاهم نامه با ارگانهای ذیربط
۸. نظارت بر اجرای طرح جامع امداد و نجات بر اساس وظایف محوله
۹. تهیه فرم جهت جمع آوری نقاط حادثه خیز کوهستان و ارائه راهکار جهت ایمن سازی
۱۰. معرفی نرم افزارها و سخت افزارهای روز دنیا با توجه به نیاز کوهنوردان و کارکرد آن در داخل کشور
۱۱. تحقیق و پژوهش در جهت ایمن سازی و علامت گذاری مسیرهای پرخطر براساس استانداردهای امداد و نجات روز دنیا و مسائل زیست محیطی
۱۲. بررسی و پیشنهاد جهت ساخت و تجهیز پدهای بالگرد با توجه به انعقاد تفاهم نامه با سازمان امداد و نجات کشور
۱۳. نظارت بر تجهیزات امداد و نجات فنی، برف و بهمن باشگاههای کوهنوردی استان

ماده ۱۲ بخش امداد و نجات

- ۱- تشکیل تیم های امداد و نجات متشکل از ۶ نفر در کلیه باشگاه های کوهنوردی دارای مجوز
- ۲- تشکیل تیم های امداد و نجات متشکل از ۶ نفر در هیات های کوهنوردی شهرستانها
- ۳- تشکیل تیمهای امداد و نجات متشکل از ۱۲ نفر در هیات کوهنوردی استان
- ۴- برگزاری مانور و مسابقات امداد و نجات کوهستان در سطح استان
- ۵- تهیه فایل و تشکیل گروه در فضای مجازی اعضاء فعال امدادگران کوهستان در سطح باشگاه ها، استان و شهرستان
- ۶- ارائه گزارش حوادث مرتبط با ورزش کوهنوردی در سطح استان و ارائه نتیجه بررسی و ارزیابی حوادث به بخش جستجو و نجات فدراسیون
- ۷- برگزاری دوره های آموزشی جستجو و نجات جهت تیم های امداد و نجات کوهستان
- ۸- تجهیز تیم های امداد و نجات به لوازم و ابزار های تخصصی

ماده ۱۳ بخش تجهیزات و لوازم کمکهای اولیه

- ۱- تجهیز پناهگاه های موجود در منطقه و تحت پوشش هیات استان به لوازم و تجهیزات کمکهای اولیه و نظارت بر موجودی لوازم و تجهیزات
- ۲- تهیه باکسهای موقت و دائمی امداد و نجات در مسیرهای پر تردد و نقاط حادثه خیز

ماده ۱۴ بخش روابط عمومی

۱. از واحدهای ذیل تشکیل می گردد: فرهنگی، اطلاعات و آمار، تبلیغات، جذب حمایت مالی، امور اجرایی و تدارکات، پیگیری و اجرا
۲. ارائه اخبار و اطلاعات کمیته با نظارت رئیس یا دبیر به رسانه های (داخلی و خارجی) با هماهنگی کمیته روابط عمومی
۳. برنامه ریزی جلسات گردهمایی های مرتبط در بخشهای مختلف کمیته
۴. تنظیم و بایگانی مدارک در هیات
۵. تهیه و تدوین صورتجلسات و مصوبات
۶. جمع آوری گزارش ارسال شده کلیه بخشهای تابعه و ارائه آن به رئیس و دبیر بخش
۷. تهیه آمار حوادث و اطلاعات مربوطه با همکاری سایر بخشها و ارائه گزارش به رئیس یا دبیر
۸. تهیه دستور جلسات کمیته و مدیریت جلسات
۹. ایجاد گروه ارتباطی در شبکه های اجتماعی جهت مشاوره و تسریع در اقدامات
۱۰. تنظیم و پر کردن فرم ارزشیابی جهت ارسال به بخش جستجو و نجات فدراسیون

ماده ۱۵ ستاد اطلاع رسانی و پیشگیری از حوادث کوهستان

- ۱- نظارت بر تشکیل و نحوه عملکرد ستاد اطلاع رسانی در مسیر های پرخطر و پر رفت و آمد کوهنوردی استان
- ۲- ارتباط با مسئولین بخش جستجو و نجات سایر استانها
- ۳- جمع آوری مستندات (گزارش، فیلم، عکس) از عملکرد ستادها و ارائه آن به کمیته
- ۴- ارائه اطلاعات، نظرات و مشکلات فعالیت ستادهای اطلاع رسانی به هیات کوهنوردی استان
- ۵- معرفی ستاد های فعال مربوطه
- ۶- شناسایی و اطلاع رسانی نقاط حادثه خیز کوهستان در استان جهت استقرار تیم های ستاد اطلاع رسانی و پیشگیری از حوادث در آن نقاط
- ۷- حضور در مناطق پر حادثه بر اساس گزارش حوادث منطقه و نظارت و ارائه راهکارهای لازم جهت ایمن سازی مسیر

شرح وظایف اعضای ستاد اطلاع رسانی و پیشگیری از حوادث کوهستان :

- ۱- عضویت در یکی از باشگاه های کوه نوردی دارای مجوز .
- ۲- دارا بودن کارت بیمه ورزشی سال جاری، گواهی صحت سلامت و بیمه مسئولیت مدنی.
- ۳- دارا بودن حداقل مدارک کارآموزی کوه پیمایی، برف و سنگ مقدماتی و دوره مقدماتی کمکهای اولیه
- ۴- برخورداری از آمادگی جسمانی کافی و توانمندی حضور در ارتفاعات.
- ۵- عدم انجام فعالیت های امدادی توسط اعضای ستاد (بجز در موارد خاص).
- ۶- حضور اعضای ستاد با ظاهری آراسته در محل پست و استفاده از کاور و کارت شناسایی معتبر و پوشاک مناسب فصل.
- ۷- استقرار کمپ ستاد در محلی مناسب و دسترس به کوه نوردان عبوری در منطقه.
- ۸- برخورد محترمانه و محبت آمیز با مخاطبین عبوری.
- ۹- اطلاع از وضعیت آب و هوایی و بارش های منطقه ای در روزهای آتی.
- ۱۰- آشنایی به منطقه و مسیرهای دسترسی به قله یا نقاط حادثه خیز.
- ۱۱- تهیه آمار از تردد تیم های حاضر در منطقه
- ۱۲- برقراری ارتباط با عوامل امدادی (هلال احمر، اورژانس، آتش نشانی، پلیس کوهستان) در منطقه در صورت بروز حادثه و تایید آن.
- ۱۳- ارائه تذکرات لازم به کوه نوردانی که تجهیزات مناسب ندارند.
- ۱۴- اطلاع از مناطق تحت پوشش آنتن دهی موبایل در منطقه.
- ۱۵- اطلاع از محل و مختصات GPS پناهگاه ها، جانپناه ها، پد بالگرد و باکس های امدادی در منطقه.

ماده ۱۶ بخش مالی

۱. کلیه منابع و مخارج زیر نظر رئیس هیات کل استان و رئیس کمیته انجام می پذیرد.
۲. تلاش جهت جذب اسپانسر و مدیریت مالی برای هزینه های جاری کمیته

اصلاحات آیین نامه ای در ۱۶ ماده

تبصره :

۱. بخش جستجو و نجات استانها می توانند پیشنهادات خود را به صورت کتبی به فدراسیون کوهنوردی ارسال نمایند تا در اولین جلسه با حضور اعلام کننده مورد بررسی قرار گیرد.
۲. یک نسخه از آیین نامه ها و دستورالعملها و سیاستهای کلی تدوین شده توسط بخش روابط عمومی بخش بایگانی و موضوع آن به نحو مقتضی به اطلاع کلیه اعضاء رسانده می شود.

اختتام :

این آیین نامه در تاریخ ۱۳۹۸/۳/۲۰ تهیه و تنظیم گردید تا جهت اجرا و اقدام به هیات های کوهنوردی و صعودهای ورزشی استانها ارائه گردد.

فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی

بخش جستجو و نجات